

# Fel betalning för slopade skatter

**S**verige – ett land utan skatt på arv, gåva och förmögenhet. Inte illa! Allt tyder också på att förändringen blir bestående denna gång, till skillnad från 1994. Arvs- och gåvoskatterna avskaffades på förslag av en socialdemokratisk regering. Förmögenhetsskatten återinförs knappast av en kommande s-regering. Visserligen har Thomas Östros och Pär Nuder attackerat detta inlag i regeringens vårproposition med en populistisk retorik mot ”de rika” som ligger långt under deras nivå av insikter. Men den som lyssnar noga mellan radererna finner acceptans.

Sverige får nu i dessa delar skatte-regler som gör landet mer attraktivt, något som gynnar alla. För att jämföra med USA: Här tillämpas i många fall en arvsskatt som kan uppgå till så mycket som 45 procent, gåvor beskattas så snart de överstiger en viss nivå, förmögenhetsskatt finns i flera delstater. Och fastighets-skatten ligger normalt på cirka 3 procent av det verkliga marknadsvärdet – mer än tre gånger högre än vad den var i Sverige före de senaste reformerna!

Jag kan ändå inte undgå två lite sorgmodiga reflexioner i spåren av de senaste förändringarna i Sverige.

**DEN FÖRSTA GÄLLER POLITIKENS BRIST** på rationalitet. Alla kunde se redan för 10–15 år sedan att det som nu har blivit gjort måste göras. Sverige hade öppnat alla gränser – ingen valutareglering, fria flöden och självbindning genom medlemskapet i EU. Alltså måste reglering ersättas av attraktion. Tänk om de stora partierna hade kunnat enas redan då, säg 1992, om att permanent och trovärdigt avskaffa förmögenhetsskatten. Så mycken nytta de hade kunnat göra som affärsänglar i Sverige, de skickliga entreprenörer som fann det nödvändigt att bosätta sig utomlands. Troligen hade också huvudkontor räddats kvar i tunga bolag som inte längre styrs från Sverige. Den möda som ägnats åt att placera pengar i herrgårdar och skogsfastigheter hade i stället kunnat satsas på nyttiga affärsprojekt. Priset för 15 års onödigt fördröjning av en nödvändig skatteförändring har varit högt.

**DEN ANDRA REFLEXIONEN** gäller finansieringen eller rättare sagt hur falska fördelningspolitiska argument fortsätter att förstöra en del av nyttan med reformerna.

● När s-regeringen avskaffade skatten på arv och gåva valde den att ”finansiera” reformen med att

lägga en fiktiv räntebesättning på företagens periodiseringsfonder. I praktiken avskaffades därmed möjligheten att fördela vinster över tid, särskilt viktigt för små företag.

● När s-regeringen ändrade 3:12-beskattningen så att kapitalbesattningen för familjeföretagare inom vissa ramar kunde sänkas från 30 till 20 procent ”finansierades” detta med krav på att företagaren själva skulle ta ut minst 650 000 kronor om året i högbeskattad ”lön” från sitt företag.

● När regeringen Reinfeldt kom med sitt förslag till reducerad fastighetsskatt bestod en del av ”finansieringen” i att reavinstskatten höjdes från 20 till 30 procent.

● När alliansregeringen nu föreslår avskaffad förmögenhetsskatt ”finansieras” det bland annat med sänkt avdragsrätt för pensionssparande.

Samtliga dessa ”finansieringar” är principiellt felaktiga och sakligt skadliga. De nya reglerna för periodiseringsfonder bygger på föreställningen att en utebliven

skatt innebär att företaget ”lånat” pengar av staten. Krav på stora egna löneuttag strider mot en entreprenörs hela tänkande. Reavinstskatter hör till de mest fördärliga av skatter, eftersom de slår direkt mot lörlighet och transaktioner i en ekonomi. Enskilt pensionssparande borde stimuleras i stället för att begränsas nu när värdet av ATP reduceras med det nya pensionssystemet. Att en borgerlig regering gör motsatsen är anmärkningsvärt.

**DET VERKLIGA SKÄLET** bakom de här åtgärderna är föreställningen att de som ”gynnas” av en viss skattereform själva ska betala för den. Men när regeringar tar på sig denna fördelningspolitiska tvångströja då har de samtidigt sagt att det inte finns skattereformer som är till långsiktig nytta för alla genom att stimulera tillväxt och en god framtid för Sverige. Detta är en felaktig verklighetsbild. Samhället är inget nollsummespel, allra minst i den nya globala ekonomin.

Uppenbart behövs ökad allmän upplysning så att regeringar vågar mer av vad de i grunden vet vore klokt.

*Hans Bergström*

Hans Bergström

docent i statsvetenskap  
och fd chefredaktör för Dagens Nyheter

